

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/173/2023
Identifikačné číslo spisu:	5817204741
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5817204741.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Q.. S. S., narodenej XX. U. XXXX, P. S., Q.. Z. XXXX/XX, 2/ X. I., narodeného XX. R. XXXX, K., Š. X, 3/ H. U. I., narodeného XX. P. XXXX, K., Š. XX, 4/ H. U. I., narodenej XX. X. XXXX, K., G. XX, 5/ H. Z. G.A., narodenej XX. R. XXXX, V., Ú. XXXX, Č.A. Y., 6/ Q.. X. I., narodenej XX. R. XXXX, V. X, O. XX, Č.A. Y., 7/ Q.. G. I., narodenej XX. X. XXXX, O., O. XXXX/X, 8/ H. S. I., narodeného XX. U. XXXX, I., G.V. XXXX/XX, všetci zastúpení advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária, JUDr. Ondrej Polák, s.r.o., Považská Bystrica, Železničná 90/12, IČO: 47 248 432, proti žalovaným 1/ O. X., narodenému XX. Q. XXXX, I. - Q., Z. XXX, zastúpenému advokátom JUDr. Antonom Tarabčákom, PhD., Oravský Biely Potok 82, IČO: 42 219 919, 2/ R. E., narodenej XX. X. XXXX, I., W. XXX/XX, (tiež ako právna nástupkyňa po pôvodne žalovanom 3/ Q. F.R., narodenom XX. E. XXXX, naposledy bytom W. XXX/XX, I., (zomrelom XX.. K. XXXX), o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 11C/51/2017, o dovolaní žalobcov 1/ až 4/ a o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. januára 2023 sp. zn. 9Co/105/2022 a dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo z 8. augusta 2023 č.k. 11C/51/2017-698 , takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. januára 2023 sp. zn. 9Co/105/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súd Námestovo zo 17. mája 2023 č.k. 11C/51/2017-651 z r u š u j e.

Dovolacie konanie proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo z 8. augusta 2023 č.k. 11C/51/2017-698 z a s t a v u j e.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 10. mája 2022 č.k.

11C/51/2017-493, ktorým určil, že „...do dedičstva po Q.. U. I., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, ktoré bolo prejednané Okresným súdom Žilina pod sp. zn. D 2112/99 a do dedičstva po Z. (A.) I., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, ktoré bolo prejednané Okresným súdom Žilina v konaní sp. zn. 15D/65/2013, obom v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, patria nehnuteľnosti vytvorené podľa geometrického plánu č. XXXXXXXXX-XXX/XXXX zo dňa 17. 10. 2017 vyhotoveného H. I. V. GEODET, so sídlom Dolný Kubín, IČO: 30 216 621, úradne overeného Okresným úradom I., katastrálnym odborom dňa 23. 10. 2017 pod č. XXX/XX, zobrazené v geometrickom pláne ako pozemok CKN parcela č. XXXXX/XX, TTP o výmere 100 m², pozemok CKN parcela č. XXXXX/XX, TTP o výmere 1245 m², pozemok CKN parcela č. XXXXX/XX, TTP o výmere 131 m² a pozemok CKN parcela č. XXXXX/XX, TTP o výmere 5 m², všetky v katastrálnom území R.. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ spoločne a nerozdielne uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, žalovanej 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 5/, 6/, 7/ a 8/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 86 %. Žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ spoločne a nerozdielne uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v rozsahu 50 %. Žalobcom 5/, 6/, 7/ a 8/ spoločne a nerozdielne uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v rozsahu 3,5 %. Žalovanej 3/ uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v rozsahu 46,5 %" (výrok I.). Žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie po právnej stránke rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 137 písm. c) CSP, keď v prvom rade skúmal naliehavý právny záujem na požadovanom určení a konštatoval jeho preukázanie, ďalej s poukazom na ustanovenia § 46, § 134, § 141 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“), ako aj ustanovenia zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností. Po skutkovej stránke uviedol, že predmetom konania bola žaloba o určenie, že jednotlivé označené nehnuteľnosti (ďalej aj „sporné pozemky“), ktoré tvoria pozemky pod chatami a v ich okolí súpisné č. XX a č. XX v katastrálnom území R. (ďalej aj len „chaty súpisné č. XX a č. XX“), patria do dedičstva po označených poručiťoch. Konkrétnejšie dedičia po V. U. I. a manželke A., Y. Ž. (žalobcovia 1/ až 4/) žiadali určiť, že sporné pozemky pod chatou č. XX patria do dedičstva po týchto osobách a dedičia po Q.. U. I. a manželke A., Y. W. (žalobcovia 5/ až 8/) žiadali určiť, že sporné pozemky pod chatou súpisné č. XX patria do dedičstva po týchto osobách. Žalobcovia sporné nehnuteľnosti identifikovali geometrickým plánom H. V. zo dňa 17. októbra 2017, tvrdiac, že v minulosti tieto nehnuteľnosti ich právni predchodcovia získali kúpnyimi zmluvami, resp. následne vydržaním. Uviedli, že právni predchodcovia sporné pozemky pod chatou č. súpisné XX užívali od roku 1936, resp. od roku 1967 aj pod chatou súpisné č. XX, a to dobromyseľne a nepretržite. Poukázali na skutočnosť, že v katastrálnom území R., predtým B., bol pozemnoknižný a právny stav pozemkov veľmi neusporiadaný a chaotický. Pozemky sa nedali jednoznačne identifikovať a pri stotožnení dochádzalo k závažným omylom. Už v roku 1993 na notárskom úrade X.. G. bola spísaná notárska zápisnica, ktorá osvedčovala, že U. U. U. I. sú držiteľmi parciel KNC č. XXXXX/X, Č.. XXXXX/X a XXXXX/X nachádzajúcich sa v katastrálnom území OY., ktoré boli vytvorené geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XX.

1.2. Po vykonanom dokazovaní - oboznámení sa s jednotlivými dôkazmi prvoinštančný súd zistil, že žalovaný 1/ je evidovaný v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastník pozemku CKN parcela č. XXXXX/XX a žalovaná 2/ (predtým 3/) ako výlučná vlastníčka pozemkov CKN parcela č. XXXXX/XX a XXXXX/XX. Na základe geometrického plánu H. V. boli vyčlenené sporné pozemky pod chatou súpisné č. XX, ktoré boli vytvorené z časti pozemkov CKN parcela č. XXXXX/XX U. XXXXX/XX. Pod chatou súpisné č. XX boli vyčlenené pozemky z časti pozemku CKN parcela č. XXXXX/XX. Rekreačná chata súpisné č. XX je postavená na parcele č. XXXXX/X a chata súpisné č. XX K. parcele XXXXX/XX. Chata súpisné č. XX je v spoluvlastníctve žalobcov 1/ až 4/, chata súpisné č. XX je v spoluvlastníctve žalobcov 5/ až 8/. Pri ohliadke vykonanej na mieste samom bolo zistené, že obe rekreačné chaty zodpovedajú deklarovanému veku a ani ich čas výstavby nebol medzi stranami sporný. Zo zápisu v pozemkovej knihe vyplynulo, že S. I. a Q. I. (rodičia U. U. U. I.) zakúpili kúpnu zmluvou v roku 1936 podiel vo výške 10/72-ín na PKN parcelu č. XXXX „lúka pustá R.". Na tomto pozemku postavili chatu, ktorú počas 2. svetovej vojny vypálili. Na ich časti je dnes postavená chata súpisné č. XX, pričom podiely na PKN parcele č. XXXX darovala v roku 1964 Q. I. svojmu synovi Q.. U. I..

PKN parcela č. XXXX sa však nachádza na úplne inom mieste v katastrálnom území R.. V roku 1969 mali U. U. I. prikúpiť na základe ústnej zmluvy časť lúky (parcela č. XXXXX/X) od predávajúcich I. J., X. J. U. Q. V.. Žalobcovia k tomu predložili len potvrdenie o predbežnej ústnej dohode. Tiež v roku 1967 mali od Q. G.Z. a I. G. z LH. kúpiť lúku v R. V. parcelami č. XXXXX/X U. XXXXX. Táto zmluva mala byť uzatvorená tiež len ústne. Súd prvej inštancie na základe týchto skutočností dospel k záveru, že vlastníctvo k sporným pozemkom nebolo formálne usporiadané, čo si aj právni predchodcovia žalobcov uvedomovali, a preto začiatkom 90-tych rokov 20. storočia mali snahu situáciu vyriešiť, a to už spomínanou notárskou zápisnicou o vydržaní pred notárom X.. G.. V konaní vedenom pred Okresným súdom Dolný Kubín sp. zn. 8C/753/2001 však bolo zistené, že parcela č. XXXXX/X o výmere 6005 m2 žalobcom, resp. ich právnym predchodcom nepatrí. Žalobcovia si osvedčovali výmeru 9222 m2, avšak voči výmere nárokovanej v tomto konaní (2673 m2) ide o násobne menšiu výmeru, a preto sa súd prvej inštancie nestotožnil s tým, že by mohlo ísť o omyl alebo zámenu, ktorá by vydržanie ospravedlňovala. Z uvedeného je zrejmé, že právni predchodcovia žalobcov nevedeli určiť hranice osvedčovaných pozemkov, resp. nekonali dobromyseľne. Prvoinštančný súd tak uzatváral, že do úvahy vydržanie na základe uvedenej notárskej zápisnice nepripadá do úvahy, nakoľko tak boli nadobúdané susedné pozemky. Za ďalšie dňa 01. augusta 1996 žalobcovia 1/ až 4/ ako kupujúci a X. F. (otec pôvodne žalovaného 2/ a žalovanej 3/) mali nadobudnúť pozemky pod chatou súpisné č. XX, avšak návrh na vklad pod č. B. Okresný úrad v I., katastrálny odbor zamietol. Tým, že žalobcom bolo doručené rozhodnutie o zamietnutí vkladu, nemohli ani nadobudnúť dobromyseľnosť, že sa stali vlastníckmi kupovaných pozemkov. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na rozpor so žalobou, v ktorej žalobcovia žiadali určiť, že nimi označené nehnuteľnosti patria do dedičstva po rodičoch, avšak kúpnu zmluvou ich priamo kupovali ako spoluvlastníci oni. Dňa 25. novembra 1996 U. I. ako kupujúci a X. F. ako právny predchodca žalovaných uzatvorili kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod nehnuteľností identifikovaných geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XX/XX zo dňa 08. marca 1996, pričom vklad tejto kúpnej zmluvy bol povolený pod B.. Okresný úrad však následne rozhodnutie o povolení vkladu do príslušného operátu katastra nehnuteľností nezapísal. Vzhľadom na to, že zmluva bola odkladovaná, čo u kupujúceho mohlo vyvolať dojem, že prevod vlastníctva úspešne prebehol, pričom od roku 1996 do roku 2006 nebolo spochybnené, že užívanie pozemkov pod chatou súpisné č. XX nebolo dobromyseľné, súd prvej inštancie považoval predmetný nadobúdaci titul - v spojení s plynutím desaťročnej dobromyseľnej držby (hoc by aj konanie B. nebolo vydané v súlade so zákonom), pričom s touto skutočnosťou bol uzročený aj pôvodne žalovaný 2/ ako vyplýva aj z osvedčenia o dedičstve po X. F. D 273/99, keď parcelu č. XXXX dedil po odpočítaní výmery nehnuteľností identifikovaných v kúpnej zmluve vkladovanej pod č. B., resp. aj B.. Pôvodne žalovaný 2/ potom ako nevlastník (hoc aj zapísaný v katastri nehnuteľností) nemohol sporné pozemky pod chatou súpisné č. XX previesť na pôvodne žalovanú 3/ (2/) svoju sestru. Takto tvrdenia žalovaných, že ich právni predchodcovia nikdy predmetné pozemky nepredávali, boli vyvrátené predloženými kúpnyimi zmluvami, rozhodnutiami o návrhoch na vklad, ako aj osvedčením o dedičstve po X. F.. Z porovnania geometrických plánov č. XXXXXXXX-XX/XX a č. XXXXXXXX-XXX/XXXX vyplýva, že vo vzťahu k sporným pozemkom pod chatou súpisné č. XX zobrazujú tú istú časť zemského povrchu. Rozdiel uvádzaný vo výmerách 4 m je pri danej výmere akceptovateľnou odchýlkou pôvodného merania. Skutočnosť, že ide o identické zameranie, potvrdil aj H. V., ktorý vyhotovoval geometrický plán v roku 2017. Pokiaľ teda súd následne v rozhodnutí akoby rozdelil návrh na časť smerujúcu k získaniu pozemkov pod chatou č. W. XX a na časť po chatou č. súpisné XX, vydal rozsudok, ktorý nekopíruje žalobný návrh, avšak vychádzal z predmetu a účelu konania, ktorý bol súdu zrejmy.

1.3. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie vzhľadom na úspech strán v konaní, pričom proporcionalitu úspešnosti vypočítal z výmery jednotlivých novovytvorených pozemkov, vo vzťahu ku ktorým boli strany v konaní úspešné. Obdobne súd postupoval pri rozhodovaní o trovách štátu.

2. Odvolací súd v dôvodoch potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ustanovením § 195 CSP a vo veci samej dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v zmysle § 387 ods. 2 CSP preto poukázal. Po oboznámení sa s odvolacími námietkami odvolací konštatoval, že prvoinštančný súd sa v rozhodnutí zaoberal aj otázkami nastolenými

v odvolacom konaní. Odvolatelia/žalobcovia 1/ až 4/ primárne poukazovali na skutočnosť, že prvoinštančný súd dospel k nesprávnym záverom, keď konštatoval, že ich právny predchodca, resp. ani oni sami sa nestali spoluvlastníkmi pozemkov pod chatou č. súpisné XX v katastrálnom území R.. Skutočností, ktoré sa mali udiať v roku 1936, resp. 1967, 1969 a 1993 súd prvej inštancie ale správne vyhodnotil ako nespôsobilé k tomu, aby sa právní predchodcovia (rodičia) žalobcov 1/ až 4/ stali spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností nachádzajúcí sa pod hore uvedenou chatou. Nestalo sa tak ani na základe kúpy (ústnych zmlúv), ani na základe vydržania.

2.1. V prípade spoluvlastníkov - právnych predchodcov žalobcov 5/ až 8/ odvolací súd konštatoval, že je možné prijať záver, že rodičia týchto účastníkov konania nadobudli sporné nehnuteľnosti pod chatou č. súpisné XX kúpnu zmluvou v roku 1996. Uvedená zmluva bola zavkladovaná katastrom nehnuteľností, pričom správnosť tohto rozhodnutia nebol súd v tomto konaní oprávnený prejudiciálne preskúmať a pokiaľ aj následne uvedená zmluva nebola zapísaná do katastrálneho operátu, nič to nemení na tom, že od tejto doby (resp. od „vkladu“) sa mohli cítiť právní predchodcovia žalobcov 5/ až 8/ ako spoluvlastníci sporných nehnuteľností. Pokiaľ by teda aj nebol právny titul nadobudnutia nehnuteľností perfektný, tak ako na to poukazovali žalovaní, uplynutím nerušenej držby po dobu desať rokov mohli predmetné nehnuteľnosti vydržať ako dobromyseľní.

2.2. Súd prvej inštancie podrobne rozpisal dôvody, pre ktoré došlo k zamietnutiu časti žaloby, resp. pre ktoré žalobe vo vzťahu k žalobcom 5/ až 8/ vyhovel. Odvolací súd uzatváral, že odvolatelia v uvedenom smere neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by boli podstatné pre iné možné závery, ako tie, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, resp. ktorými by sa nezaoberal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne aj v časti týkajúcej sa žalobcov 5/ až 8/ potvrdil. Ako vecne správne potvrdil aj rozhodnutie o trovách konania, ktorá zodpovedalo procesnému úspechu/neúspechu toho-ktorého účastníka. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žiadnemu z účastníkov odvolacieho konania nárok na náhradu trov nepriznal vzhľadom k tomu, že odvolatelia, či už na strane žalobcov alebo žalovaných úspešní neboli so svojimi odvolacími návrhmi.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 4/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietanú vadu zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP konkretizovali tým, že dovolaním napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, nakoľko súd prvej inštancie sčasti žalobu zamietol, pričom nedostatočne odôvodnil svoje skutkové a právne závery a odvolací súd sa s týmito závermi plne stotožnil, keď v zmysle § 387 ods. 2 CSP na ne poukázal, ale uvedený nedostatok (nepreskúmateľnosť) sám neodstránil, čím došlo k odklonu od uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo/67/2020. Dovolatelia vytýkali súdom nižších inšancií, že sa so všetkými skutočnosťami, ktoré uviedli a doložili v konaní nezaoberali a s ich tvrdeniami a predloženými dôkazmi sa nevyporiadali. V rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobcovia 1/ - 4/ namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nakoľko oba súdy nižších inšancií spochybnili dobromyseľnosť ich právnych predchodcov pri nadobúdaní nehnuteľností v roku 1967, hoci pre takúto spochybnenie nejestvujú žiadne argumenty a nadobudnutie pozemkov a začiatok ich užívania v roku 1967 nespochybnili ani samotní žalovaní. Dovolatelia namietali, že odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní odklonil od zásadného stanoviska najvyššej súdnej autority - Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyjadril v náleze zo 14. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 484/2015, od ktorého sa odvíja aj ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Žalobcovia 1/ - 4/ uviedli, že v danej veci odvodili dobromyseľnosť držby sporných pozemkov od kúpnej zmluvy z roku 1967, ktorú nikto v konaní nespochybňoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom videli v tom, že žalobcov, resp. ich právnych predchodcov mali súdy nižších inšancií považovať od roku 1967 za oprávnených držiteľov sporných nehnuteľností, súdy oboch inšancií mal konštatovať, že vzhľadom na dobromyseľnosť držby založenej na presvedčení držiteľa o poctivom nadobudnutí nehnuteľností a dlhodobý faktický stav nepretržitej držby boli splnené podmienky vydržania podľa § 134 Občianskeho zákonníka. Ustálená súdna prax konštatuje potrebu skúmania či držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol a za

poctivý spôsob nadobudnutia treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Dovolatelia poukázali na to, že ich predchodcovia nadobudli sporné nehnuteľnosti poctivo, uzavreli kúpnu zmluvu a zaplatili kúpnu cenu (v roku 1967 a po druhýkrát v roku 1996). Zo strany rodiny F. a žalovaného 1/ došlo v súvislosti s pozemkami, ktoré sú predmetom konania, k nekorektnému manipulovaniu a špekulácii. Hoci rodina F. sporné pozemky nikdy v minulosti neužívala a nehlásila sa k vlastníctvu, napokon sa Q. F.ra vlastníctva zmocnil a pozemky predal, čím došlo k zmocneniu sa cudzieho majetku a k nadobudnutiu neoprávneného majetkového prospechu. Na základe týchto skutočností navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobcom 1/ až 4/ súčasne priznal právo na náhradu trov konania, eventuálne navrhli rozsudok odvolacieho súdu (príp. aj rozsudok súdu prvej inštancie) zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolatelia zároveň v zmysle § 444 ods. 2 CSP navrhli odklad právoplatnosti rozsudkov súdov nižších inštancií z dôvodov hodných osobitného zreteľa, nakoľko na pozemkoch, ktoré sú predmetom konania je od roku 1968 postavený rekreačný dom - chata súp. č. XX a hospodárske stavby - koliba, sklad dreva a kôlna, ktorých odstránenia sa O. X. domáha v konaní na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10 C/48/2016. Odstránením týchto stavieb by pre žalobcov 1/ - 4/ došlo k nenapraviteľným následkom a ku škode veľkého rozsahu

3.1. Žalovaní 1/, 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov 1/ - 4/ uviedli, že dovolaním napadnuté rozhodnutie považujú za zákonné, nakoľko žalobcovia nemohli a ani nepreukázali dobromyseľnú držbu. Navrhli, aby najvyšší súd zamietol dovolanie žalobcov 1/ - 4/ ako nedôvodné a priznal im trovy dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu (proti potvrdzujúcemu výroku) podala dovolanie i žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolatelka“, v čase podania zastúpená advokátom X. V. Q.), ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP (z obsahu dovolania žalovanej 2/ možno vyvodiť, že namieta aj nesprávne právne posúdenie v otázke dobromyseľnej držby sporných nehnuteľností, uplatnila teda aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 CSP - pozn. dovolacieho súdu). Bližšie uviedla, že súdne rozhodnutie nie je odôvodnené do takej miery že by jasne a zrozumiteľne dalo odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, pretože súd nedal jednoznačne odpoveď k dobromyseľnej držbe sporných nehnuteľností, nakoľko predložili dôkazy z ktorých vyplýva, že držba a to ani po roku 1996 nebola dobromyseľná. Ak súd v konaní o určenie vlastníckeho práva, uvedie, že nemôže v tomto konaní skúmať ani predbežne či je zmluva platná a z nej odvodzuje dobromyseľnú držbu, bez ďalšieho zdôvodnenia a spolu s týmto návrhom nevyhodnotí aj ďalšie dôkazy a listiny, možno len konštatovať, že nedal odpovede na relevantné otázky a rozhodnutie je neodôvodnené, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.1. Žalobcovia 5/ až 8/ považovali dovolanie žalovanej 2/ za neprípustné a navrhli, aby ho dovolací súd podľa § 447 písm. f) CSP odmietol a žalovanú zaviazal na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalovaná 2/ podala dovolanie i proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo z 08. augusta 2023 č.k. 11C/51/2017-698, ktorým sudca súdu prvej inštancie zamietol sťažnosť žalovanej 2/ proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Námestovo zo 17. mája 2023, ktorým rozhodol o výške trov konania.

5.1. Žalobcovia 5/ až 8/ vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej 2/ navrhli, aby ho dovolací súd podľa § 447 písm. c) CSP odmietol a zaviazal žalovanú k náhrade trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ až 4/ a žalovanej 2/ je dôvodné a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

13. V danom prípade žalobcovia 1/ až 4/ a žalovaná 2/ v súvislosti s vytýkanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietali nedostatočnosť odôvodnenia/ nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, jeho nepresvedčivosť a to, že sa riadne nevysporiadal s ich námietkami.

14. V podaných dovolaniach dovolateľa/dovolateľka ale uplatnili jednak dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP ale aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom vec prejednávajúci senát považoval v tomto prípade za opodstatnené dať prednosť vecnému prieskumu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu pred procesným prieskumom (pozri obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/198/2019, 4Cdo/200/2019, 4Cdo/36/2020, 8Cdo/28/2017).

Dovolanie podľa § 421 písm. a) CSP

15. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a) CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska uvedeného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

16. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do tohto pojmu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil.

17. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórному prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

18. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 98/2017, 3 Cdo 94/2018, 4 Cdo 95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi. Samo tvrdenie, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo.

19. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 písm. a) CSP žalobcovia 1/ až 4/, ale aj žalovaná 2/ namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom spore záviselo od vyriešenia právnej otázky „splnenia zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním - posudzovania dobromyseľnosti držby z hľadiska (ne)existencie právneho titulu“. Poukázali na niektoré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 7Cdo/67/2020) a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 48/2018.

20. Vychádzajúc z takto dovolateľmi formulovanej právnej otázky dospel dovolací súd k záveru, že ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania (19. apríla 2023) bola dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že veľký senát najvyššieho súdu v medzičasom (13. mája 2024) prijatom rozhodnutí sp. zn. 1VCdo/1/2024

publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 15/2024 pri interpretácii ustanovení § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že: „právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie.“

21. Veľký senát najvyššieho súdu vychádzal z toho, že držba je historicky chápaná ako faktický stav, ktorý spočíva vo vykonávaní faktickej reálnej moci nad vecou s úmyslom mať vec pre seba. Držba preto predpokladá existenciu dvoch zložiek. Prvou je corpus possessionis, ako faktická moc nad vecou, ku ktorej musí pristúpiť animus possidendi, ktorý vyjadruje vôľu držiteľa mať vec (právo) pre seba a nakladať s ňou ako s vlastnou. Vznik držby sa však na rozdiel od vzniku vlastníctva nemusí de lege lata nutne opierať o existujúci právny dôvod. Inak povedané na vznik oprávnenej držby postačí naplnenie zákonných predpokladov držby, medzi ktorými sa existencia právneho dôvodu nenachádza. V súčasnom Občianskom zákonníku rozlišujeme len medzi oprávnenou držbou a neoprávnenou držbou. Náš právny poriadok z tohto pohľadu nerozlišuje medzi držbou titulárnou a držbou vzniknutou na základe tzv. domnelého titulu. Pri vydržaní nejde o to, či je držiteľ dobromyseľný s ohľadom na právny poriadok ako taký, ale či ho môžeme považovať za nedobromyseľného vo vzťahu k vlastníkovi, ktorý má stratiť svoje vlastníctvo, teda či na jeho správaní k vlastníkovi je niečo odsúdeniahodného, čo spôsobuje, že spoločnosť nechce poskytnúť ochranu jeho dlhodobej a vlastníkom nerušenej držbe. Súd sa v rámci skúmania otázky dobromyseľnosti zameriava na skúmanie poctivosti konania držiteľa z objektívneho hľadiska a nie na skúmanie (ne)existencie právneho titulu. Ako je už uvedené vyššie, je to dané tým, že na vznik držby nie je nevyhnutná existencia právneho dôvodu jej uchopenia a právny dôvod jej uchopenia je/môže byť len jedným z dôkazných prostriedkov, osvedčujúcich oprávnenosť držby. Pokiaľ platnosť právneho dôvodu uchopenia držby nie je rozhodujúcim kritériom pre skúmanie dobromyseľnosti držiteľa o oprávnenosti jeho držby potom ani právny omyl nie je - z hľadiska platnosti a existencie právneho dôvodu uchopenia držby - rozhodujúci bez ohľadu na to, či je ospravedlniteľný alebo neospravedlniteľný. Neexistencia alebo neplatnosť právneho titulu teda sama o sebe nevylučuje poctivosť konania konajúceho a jeho dobromyseľnosť v tom, že mu vec alebo právo patrí, a teda že vzhľadom na jeho presvedčenie objektívne vzaté koná v dobrej viere t.j. v ospravedlniteľnom omyle o poctivosti nadobudnutia držby.

22. Na základe uvedeného je preto aj naďalej možné zotrvávať na názore, že na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia; v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby (R 45/1986). Poctivosť konajúceho účastníka občianskoprávneho vzťahu má pri skúmaní dobromyseľnosti držiteľa nepochybne zásadnejší význam, ako (ne)existencia právneho titulu, ktorý právny predpoklad vydržania zákon de lege lata nestanovuje.

23. V okolnostiach posudzovanej veci súdy nižších inšancií skutkovo ustálili, že právní predchodcovia žalobcov 1/ až 4/ sa nemohli na základe skutočností, ktoré sa mali udiť v rokoch 1936, resp. 1967, 1969 a 1993 stať spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností ani na základe kúpy (ústnych zmlúv), ani na základe vydržania, a to predovšetkým pre absenciu nadobúdacieho titulu, a preto ani nemôžu patriť do dedičstva po ich právnych predchodcoch. Z dôvodov rozhodnutia je zrejmé, že tieto závery vychádzajú najmä z judikátov R 73/2015 a R 74/2015. Na druhej strane v prípade právnych predchodcov žalobcov 5/ až 8/ odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatoval, že títo nadobudli sporné nehnuteľnosti pod chatou súpisné č. XX kúpnu zmluvou z roku 1996, hoci sa nejednalo perfektný právny úkon, avšak súdy nižších inšancií sa vo svojich úvahách nezaoberali dostatočne aspektom dobromyseľnosti a poctivosti nadobudnutia, ktorú skutočnosť zdôraznil veľký senát najvyššieho súdu v medzičasom prijatom rozhodnutí z 13. mája 2024, a to v súvislosti s námietkami žalovaných.

24. Z rozhodnutia R 15/2024 vyplýva, že judikatórna línia reprezentovaná rozhodnutiami R 73/2015 a R 74/2015 je nielen explicitne zákonom de lege lata nepotvrdzujúca, ale je tiež v rozpore so zámerom, ktorý mal zákonodarca pri reforme právnej úpravy vydržania v roku 1950 (spružniť a uľahčiť vydržanie)

a pri znovuzavedení inštitútu vydržania v roku 1982 (ochrániť tzv. nedoložené právne vzťahy k nehnuteľnostiam), rovnako tak značne obmedzuje dosah vydržania a je neprimerane rigidná.

25. Berúc do úvahy vyššie uvedené, vychádzajúc z interpretácie ustanovenia § 134 ods. 1 v spojení s § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorých platný právny titul ako predpoklad pre dobromyseľnosť držiteľa, resp. oprávnenosť držby nevyplýva, dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľmi nastolenej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. V ďalšom konaní bude povinnosťou odvolacieho súdu opätovne posúdiť právnu otázku dobromyseľnosti držby v prípade oboch chát v súlade s citovanými závermi ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v judikáte R 15/2024. V novom rozhodnutí odvolací súd tiež zrozumiteľne odôvodní skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci spôsobom predvídaným zákonom (viď § 387 ods. 3 a § 393 CSP).

26. Z doposiaľ uvedeného vyplýva, že v danom prípade dovolatelia opodstatnene namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu spolu so závislým výrokom o náhrade trov konania zrušil [§ 449 ods. 1 CSP, § 439 písm. a) CSP] s tým, že zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu je v okolnostiach posudzovanej veci možné a postačujúce (§ 449 ods. 2 CSP a contrario).

27. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

27.1. Dovolací súd zároveň zrušil aj uznesenie o trovách konania zo 17. mája 2023 v súlade s § 449 v spojení s § 439 CSP. Výdanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o výške náhrady trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by zároveň odporovalo princípu právnej istoty (sp. zn. 4Obdo7/2018, 3Obo/9/2017). Závislým výrokom môže byť nielen dovolaním dotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

28. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

29. Pokiaľ ide o dovolanie žalovanej 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo z 8. augusta 2023 č.k. 11C/51/2017-698 dovolací súd na stručné odôvodnenie uvádza.

30. V zmysle § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

31. Podľa § 419 CSP dovolaním možno napadnúť rozhodnutia odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle tohto ustanovenia môže strana sporu napadnúť dovolaním iba rozhodnutia „odvolacieho“ súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom (§ 34 CSP) alebo najvyšším súdom (v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach podľa § 31 CSP) v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

Dovoláním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

32. Jednou z podmienok civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor. Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 CSP tak, že o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP). Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP). O sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie (§ 248 CSP).

33. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým sudca súdu prvej inštancie zamietol sťažnosť žalovanej 2/ proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Námestovo o výške náhrady trov konania.

34. Dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu). So zreteľom na skutočnosť, že dovolanie žalovanej 2/ smeruje proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať a je potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle citovaného § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (viď tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, č. k. IV. U'S 389/2010 -14).

35. Vzhľadom na to najvyšší súd konanie o dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu súdu prvej inštancie zastavil (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP) bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd už nerozhodoval o návrhu žalobcov 1/ až 4/ na odklad právoplatnosti rozsudkov súdov nižších inštancií, pretože takéto rozhodnutie už stratilo opodstatnenie.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.